

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola Klokočova 742 Hnúšť'a
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality vzdelávania na Základnej škole Klokočova 742 Hnúšť'a
5. Kód projektu ITMS2014+	312011S716
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub - ČITATEĽSKÁ GRAMOTNOSŤ
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	07.06.2021
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Základná škola Klokočova 742 Hnúšť'a, Hnúšť'a, Klokočova 742, 98101
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. M. Antalová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	https://zs1hnusta.edupage.org/

11. Manažérske zhrnutie:

Kľúčové slová :

hravé čítanie, tvorivé myslenie, obrazotvornosť, literárny text, technika čítania, etapy výučby čítania, čítanie s porozumením

Krátka anotácia :

Zasadnutie pedagogického klubu bolo zamerané na jeden z efektívnych spôsobov čítania – hravé čítanie a osvojenie si správnej techniky čítania.

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Program zasadnutia klubu:

1. Otvorenie pedagogického klubu.
2. Hravé čítanie.
3. Správna technika čítania.
4. Výmena skúseností.

5. Záver.

Otvorenie pedagogického klubu

Zasadnutie pedagogického klubu otvorila vedúca klubu, Mgr. Miroslava Antalová. Prítomných členov klubu oboznámila s programom zasadnutia.

Hravé čítanie

Metodický materiál k tejto téme si pripravila Mgr. Katarína Veverková.

Hravé čítanie predstavuje efektívny spôsob vyučovania čítania v dobe, keď sa kladie dôraz na čítanie s porozumením. Čítanie je zložkou slovenského jazyka, ale úrovňou kompetencií podmieňuje výučbu vo všetkých predmetoch. Čítanie má aj estetickú povahu, ktorá pomáha rozvíjať osobnosť človeka. Ak sa žiak naučí čítať plynulo, uvedomene a správne, naučí sa tiež čítať výrazne a umelecký text prežiť a precítiť. To je už len krôčik k tomu, aby mohol s textom tvorivo pracovať, vstupovať do neho, pozmeniť ho alebo vytvoriť vlastný koniec príbehu.

Čítanie patrí medzi komunikačné prostriedky a je druh rečovej produkcie. Ak žiak nezvládne techniku čítania v jeho počiatočných fázach, stráca motiváciu k čítaniu, stáva sa slabým čitateľom a rozsah jeho ťažkostí sa neustále zväčšuje. Takýto žiak nechápe obsah prečítaného a horšie sa orientuje v texte. Neodmysliteľnou súčasťou tvorivého procesu pri čítaní je schopnosť detí vyjadriť pocity, emócie z prečítaného. Žiak sa má rozvíjať v príjemnom, prajnom školskom prostredí, v sociálnom porozumení a spolupráci, ktorá výrazne ovplyvňuje kvalitu a úroveň čítania, ako aj techniku či spôsob čítania. Dieťa má prirodzene vrodenu schopnosť hrať sa, napodobňovať, používať rôzne neverbálne, pantomimické i verbálne prostriedky, dokáže prežívať napätie, silné zážitky, emócie.

Hravým čítaním vstupuje do vyučovacieho procesu princíp problémovosti, ktorý podmieňuje rozvoj tvorivého myslenia. Riešením problému žiaci objavujú spôsoby a postupy riešenia ťažkostí, do ktorých sa literárni hrdinovia dostávajú. Tvorivosť a vynaliezavosť je zložitá schopnosť, aktivita človeka, ktorej finálnym produktom sú nové umelecké diela a nové možnosti v riešení úloh. Cieľom učiteľa využívajúceho hravé čítanie je:

- povzbudiť obrazotvornosť žiakov,
- poskytnúť žiakom skúsenosť samostatného myslenia a vyjadrenia vlastných myšlienok,
- vytvárať priestor na motiváciu a aktivizáciu žiakov pri čítaní s porozumením,
- prostredníctvom čítania podporovať kognitívny, afektívny a psychomotorický rozvoj osobnosti,

- rozmanitými druhovými a žánrovými literárnymi formami oživovať vnímanie klasických čítankových literárnych textov,
- podnecovať subjektívne prežívanie pôsobiace na hodnotovú orientáciu žiakov a na vzájomnú komunikáciu medzi nimi,
- zaradiť do vyučovacieho procesu prácu s detským časopisom, ktorý vytvára netradičný, podnetný priestor na uplatnenie pre nadaných, ale i slabšie prospievajúcich žiakov,
  - vypestovať u žiakov záujem i návyk čítať nielen detské knihy, ale i časopisy a prispieť tak k rozvíjaniu ich individuálnych potrieb a záujmov,
- podporiť slabšie prospievajúcich žiakov, dať im priestor a tak vyzdvihnúť ich osobnosť,
- podporiť vzájomný rešpekt a spoluprácu v kolektíve žiakov.

Správna technika čítania

- Mgr. Jana Cíkraiiová

Osvojenie si správnej techniky čítania a predovšetkým čítania s porozumením je veľmi dôležité a závisí od neho úspešnosť každého školáka. Keďže sa v prvom ročníku stretnú školáci s rôznou úrovňou čitateľských zručností, je na učiteľovi, na jeho odbornosti a profesionalite, aby sa venoval každej skupine detí primeraným spôsobom. Zásadná chyba je, ak učiteľ neinformuje rodičov o správnej technike čítania a o tom, ako bude s deťmi pracovať na vyučovaní. Rodičia sú dôležití partneri v spoločnom úsilí. Často sa stáva, že rodič v dobrej snahe pomôcť učí deti chybnej technike čítania. Deti potom získajú nesprávne návyky, ktoré im spôsobujú problémy a iba veľmi ťažko sa odstraňujú. Ak ťažkosť s čítaním pretrvávajú dlhšiu dobu, signalizuje to poruchu čítania - dyslexiu. V záujme dieťaťa je veľmi dôležitá včasná diagnostika a následná spolupráca so špeciálnym pedagógom.

Výučba čítania prebieha v niekoľkých etapách

- Prípravné obdobie

Prípravné obdobie je obdobie, kedy sa deti zoznamujú iba zo zvukovou podobou jednotlivých hlások, slabík, slov a viet, bez poznávania písmen. Deti si osvojujú melódiu reči, dĺžku hlások, tvoria jednoduché vety, hovoria slovami so zhodnými písmenkami na ich začiatku, na konci, slovami po slabikách, slabiky po hláskach, odlišujú dlhé a krátke hlásky a určujú počet slov v počutej vete. Takto získajú základné poznatky o štruktúre našej reči, o rôznorodosti zvukov - hlások, z ktorých reč pozostáva.

- Obdobie slabikovania

Neskôr sa deti zoznamujú s jednotlivými tvarmi písmen a pri prvej dvojici známej samohlásky a spoluhlásky začínajú postupne čítať slabiky, slová až celé vety. Slabikovanie je

veľmi dôležité a len ak ho má školáčik dostatočne zvládnuté a pohotovo číta slabiky, je predpoklad, že mu neskôr čítanie textu nebude robiť problémy. V tejto fáze pozorne sledujeme ako zvláda čítanie slov, prípadne viet po slabikách. Je preňho spočiatku namáhavé, aby sa sústredil aj na význam toho, čo číta a vedel vetu zopakovať. Keď žiak pochopí techniku čítania, je potrebný pravidelný čítací tréning, aby sa čítanie postupne zrýchľovalo. Všetko závisí od individuálnych daností každého dieťaťa a je len prirodzené, že niekto sa naučí čítať rýchlejšie a iný potrebuje viac času.

- Čítanie s porozumením

Po čase žiak číta bez problémov rôzne slová a je pohotovejší. Začína obdobie čítania s porozumením, t.j. pri samotnom čítaní sa už nepotrebuje sústreďovať na spájanie hlások a dokáže vnímať aj obsah čítaného textu.

Spevavé čítanie

Nemá zmysel vyžadovať od prváčika, ktorý iba začal s čítaním slabík, aby vedel celé slovo prečítať naraz. Najlepšie je využívať tzv. splývavé alebo spevavé čítanie, kedy sa slabiky až neprirodzene naťahujú a čítajú ako dlhé, napr.: Samo čítame Ssssáááááá mmmóóóó, lebo dieťa má možnosť si pri naťahovaní jednej hlásky zatiaľ zrakom pozrieť nasledujúcu, a tak ju plynulejšie pripojiť.

Podvojnú čítanie

Treba sa vyvarovať toho, aby dieťa čítalo slovo najprv potichu po hláskach, prípadne slabikách a potom ho povedalo nahlas správne. Ide o nesprávny návyk podvojnú čítania, kedy dieťa prečíta daný text až dvakrát - najprv potichu, potom nahlas. Pri neskoršom čítaní viet to nielenže žiaka veľmi unavuje, ale nedokáže vnímať obsah textu.

Čítať pomaly

Zmysluplné je čítať pomalšie, nahlas a plynule, používať správnu intonáciu pri opytovacích a rozkazovacích vetách, ukončovať vety, čítať správne čiarky. Pri rýchlom čítaní si deti často zamieňajú slová, opravujú sa alebo preskakujú riadky, nedokážu dostatočne vnímať obsah. Nasleduje neúspech v samostatných prácach, lebo nedostatočne chápu zadania úloh alebo text učebnej látky.

Výmena skúseností

- Mgr. Peter Cavar (príspevok do diskusie poslal písomnou formou) - Ako pedagogický asistent pracujem so začlenenými žiakmi, ktorí majú problémy s čítaním, a preto dbám o to, aby čítali pomerne často. Čítam s nimi texty z čítanky, ale aj z detských encyklopédií,

časopisu Vrabček a z týždenníkov Noviny do pohody a Eurotelevízia. Pri čítaní textov z čítanky sa traja žiaci piateho ročníka striedajú po prečítaní jednej vety. Takýmto spôsobom prinútim týchto žiakov viacej sa na text sústrediť. Ak sa žiak na text nesústreďí, musí potom prečítať o jednu vetu viacej a vlastnými slovami skomentovať, o čom čítal. Žiakov druhého ročníka vediem k tomu, aby poznávali písmenká, lebo niektorým to robí problémy. V úvode vyučovacej hodiny si vyhradím priestor na písmenkovú rozcvičku. K tlačeným malým a veľkým písmenám žiaci pripisujú písané písmená. Potom prejdem k čítaniu slov zo šlabikára. Ak pracujem s dvomi, tromi žiakmi, striedam ich po prečítaní jedného slova. Najskôr prečíta žiak slovo po písmenkách, potom po slabikách, ešte raz po slabikách s vytlieskaním a nakoniec od žiaka vyžadujem, aby sa pokúsil slabiky pospájať do slova. Po zvládnutí hláskového a slabikového čítania prechádzam so žiakmi na čítanie viet a striedam ich tiež po prečítaní jednej vety. Texty v šlabikári sú ilustrované i peknými obrázkami, pri ktorých sa v priebehu rozhovoru o prečítanom zvyknem pozastaviť a využiť ich z výchovného aspektu. Zistil som, že žiaci radi čítajú i z časopisu Vrabček, kde sa nachádzajú texty, v ktorých sú vo vetách namiesto slov obrázky a žiaci namiesto obrázka majú doplniť správne slovo. V piatom ročníku som vyskúšal čítanie potichu s porozumením. Zvolil som si vopred prijateľný text primeraného rozsahu z encyklopédie alebo z časopisu Noviny do pohody. Text som si napísal v programe Word na počítači a následne vytlačil. Na vyučovacej hodine som ho rozdal žiakom so zámerom, aby ho čítali potichu. Vyzval som žiakov, aby po tichom prečítaní textu zdvihli ruku. Podľa toho, ako to jednotliví žiaci zvládli, urobil som si poradie. Po prečítaní textu som im dal priestor, aby svojimi slovami zrekapitulovali, o čom čítali, či textu porozumeli. Na záver tohto spôsobu čítania žiakov zhodnotím slovne. Motivujem ich pochvalou, ak u nich zbadám zlepšenie sa v čítaní a tých žiakov, ktorým to aj naďalej ide slabo, vyzvem, aby na sebe pracovali a aj doma viacej čítali. Skúsenosti, ako so žiakmi pracovať na vyučovacích hodinách čítania a literatúry si vymieňam aj s ostatnými kolegami, najmä vyučujúcimi slovenského jazyka a ostatnými pedagogickými asistentami. Vážim si spoluprácu s vyučujúcimi učiteľkami, Mgr. Annou Škôrňovou, Mgr. Janou Juhaniakovou, Mgr. Katarínou Veverkovou, ktorým vždy na konci vyučovacích hodín podávam informáciu, ako žiaci zvládli vyučovaciu hodinu, v čom som s nimi spokojný a kde prejavili väčšie rezervy.

- Mgr. Anna Škôrňová – Hravé čítanie sa dá uplatniť aj v ročníkoch II. stupňa. Ukážka úloh je uvedená v prílohe.

- Mgr. Miroslava Antalová- na vyučovacích hodinách SJL v 1. ročníku využívam osvedčenú techniku splyvavého čítania- SFUMATO. Je to spôsob, akým je možné učiť deti čítať s porozumením. Naučia sa čítať tak, že rozumejú tomu, čo čítajú, Predchádza sa tak dvojitému čítaniu, tichému či sekanému čítaniu. Je to veľmi hravý a tvorivý spôsob učenia. Prváčikovia veľa kreslia, maľujú, cvičia, tancujú, spievajú a hrajú divadlo. Čítanie je pre nich zábava. Táto technika je založená na hlasnom prejave. Dieťa prechádza hlasovým výcvikom najskôr v spoločnom- hromadnom čítaní, pri ktorom naberá dostatočnú odvahu, jasnosť a zrozumiteľnosť v čítaní. Plynulé čítanie je založené na viazanom napájaní hlásky na hlásku v presnej postupnosti ZRAK- HLAS- SLUCH. Táto technika vytvára priestor pre voľbu rýchlosti čítania, rešpektuje individualitu každého žiaka. Každý čitateľ má vlastné tempo čítania, ale konečný výsledok je u všetkých detí rovnaký.

-Mgr. Iveta Katreniaková- cieľom hravého čítania je urobiť hodiny čítania zaujímavejšie, presvedčiť deti, že čítanie je zábava, vziať deti do príbehu, text spojiť s realitou.

Kniha „Strelené rozprávky“

Cieľ: Vedieť vyjadriť svoj životný sen

Aktivita 1: Žiaci sedia v kruhu a úlohou žiakov, je vyrozprávať príbeh tak, aby každý povedal „jedno slovo“, aby príbeh pokračoval. Takto sa žiaci vystriedajú viackrát.

Aktivita 2: Diskusia na tému „Každý má právo na svoj sen“. Žiaci diskutujú o tom ako rozumejú danej téme- či ako sen, ktorý sa im sníva alebo ako životný sen.

Aktivita 3: Každý žiak dostane papier a jeho úlohou je napísať, čo by chcel dosiahnuť.

Postupne lepia svoje papieriky na veľký papier ako svoje sny a zároveň ich aj prezentujú. Na záver sme všetkým zaželali, aby sa im ich sny splnili.

Reflexia: Smajlíkmi reflektovali pocity zo stretnutia.

Pred čítaním knihy sa mali žiaci stretnúť so spisovateľkou knihy „Strelené rozprávky“. Žiaci preto vo dvojiciach ilustrovali vybranú rozprávku, obrázky zlepili do leporela a odovzdali na pamiatku pani spisovateľke.

Postrehy: Pri prerozprávaní príbehu bolo vidieť úroveň slovnéj zásoby žiakov.

Záver a odporúčania:

Mgr. Miroslava Antalová ukončila zasadnutie pedagogického klubu. Program zasadnutia zhodnotila ako prínosný tak pre vyučujúcich I. ako aj II. stupňa.

Odporúčania pre členov klubu :

- ✓ využívať rôzne formy hravého čítania vo vyučovacom procese

- ✓ venovať zvýšenú pozornosť správnej technike čítania žiakov
- ✓ v prípade zistenia ťažkostí s čítaním u žiaka spolupracovať so špeciálnym pedagógom
- ✓ pripraviť si materiály pre ďalšie stretnutie členov PgK ČIG – problémy s predpísaným učivom u žiakov; hľadanie vhodných metód zvládnutia učiva

1. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Miroslava Antalová, koordinátor PgK ČIG
2. Dátum	07.06. 2021
3. Podpis	
4. Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Ľubica Henčová
5. Dátum	08.06. 2021
6. Podpis	

Príloha : Pracovný list

Dokážeš správne splniť všetky úlohy? .....

- ☺ Prečítaj si pozorne celý text, prv než niečo urobíš.
- ☺ Do pravého horného rohu tohto listu napíš svoje meno a priezvisko.
- ☺ Zakrúžkuj predložku v 2. vete zelenou farbou.
- ☺ Nakresli päť červených kruhov do ľavého horného rohu pracovného listu.
- ☺ Do každého nakresleného kruhu z predchádzajúcej úlohy vpíš jeden ľubovoľný literárny žáner.
- ☺ Do zeleného obdĺžnika vpíš literárne druhy.
- ☺ Nakresli za nadpisom usmievajúceho sa smajlíka.
- ☺ Do štvorčeka dopíš správnu odpoveď z úlohy, ktorá sa nachádza v modrom žniku.
- ☺ Keď si prišiel k tomuto bodu, ukáž pani učiteľke svoju doterajšiu prácu. Ak to máš správne, napíš na tabuľu svoje krstné meno. Ak to nemáš správne, vráť sa k predchádzajúcim úlohám.
- ☺ Podčiarkni v básni v modrom obláčiku rým, zapíš schému a pomenuj ho. Úlohu vypracuj do bieleho obdĺžnika so zeleným rámom.
- ☺ Vysvetli metaforu, ktorú vytvoril básnik Miroslav Válek „domov sú ruky, _____ na ktorých smieš plakať“. Odpoveď vpíš do modro orámovaného trojuholníka.
- ☺ Keď si sa dostal k tomuto bodu, zodvihni obidve ruky.
- ☺ Do modrého trojuholníka vymysli personifikáciu, použi slovo ruky.
- ☺ Do ľavého dolného rohu druhej strany napíš dve slová, ktoré sa rýmujú _____ so slovom jeseň.

- ☺ Keď si sa dostal k tomuto bodu, daj si pani učiteľke skontrolovať svoju prácu. Ak to máš správne, nakresli k svojmu menu na tabuli ľubovoľný jednoduchý symbol (napr. štvorlístok, srdce, notu a pod.). Ak to nemáš správne, vráť sa k predchádzajúcim úlohám.
- ☺ Doplň poučenie: Ak autor v básňach stvárňuje svoje subjektívne pocity, ako hlavnú tému si vyberá lásku v rôznych podobách, hovoríme o _____ lyrike.
- ☺ Otvor si učebnicu literatúry na strane ....., prečítaj si báseň a zapíš myšlienky, ktoré si v nej našiel. Úlohu vypracuj do žltého kruhu.
- ☺ Teraz, keď si všetko pozorne vypracoval, dokresli obrázok vytvorený z geometrických tvarov podľa vlastnej fantázie.
- ☺ Ak si hotový, odovzdaj prácu pani učiteľke.

Marína – Venovanie

**Keď sa lístočky tieto rozvinú
pred tebou v chvíľkach pokoja,
pozdrav mi, krásna, moju Marínu,
veď je ona družka tvoja:**

